

Ti vás „podojili“. Češi trpí, ale jeden obor vesele vydělává

parlamentnilisty.cz/zpravy/ekonomika/Ti-vas-podojili-Cesi-trpi-ale-jeden-obor-vesele-vydelava-752554

21.03.2024 9:15 | Analýza

Inflace se sice vrátila ke 2 procentům, ale kvůli růstu cen v posledních 3 letech lidé stále pociťují pokles reálných příjmů i důsledky znehodnocení svých úspor. Růst nákladů a pokles prodejů tvrdě dopadl taktéž na některá odvětví a v problémech se ocitl zpracovatelský průmysl, kde pracuje přes milion Čechů. Kdo si ale naopak na růstu cen nejvíc přilepšil a vévodí žebříčku „hamižflace“? Čili kdo vesele vydělává, když Češi trpí? Data o tom, kdo si během inflace „namastil kapsu“ hovoří jasně. Zatímco ostatní živořili, vydělávaly na růstu cen zejména některé velké obchody. „Vítězství obchodníků nad zákazníkem,“ píší o inflaci ekonomové z ČNB.

[Sdílej](#)

Foto: Radim Panenka
Popisek: Liduprázdno u pokladen

Anketa

Vzpomínáte na prezidenta Billa Clintona v dobrém?

Ano

5%

Ne

90%

Nevím / Je mi to jedno

5%

hlasovalo: **11485 lidí** - již jste hlasoval/a

Češi se během posledních 3 let rozloučili až přibližně se čtvrtinou hodnoty svých úspor, a přestože růst cen vyvolával tlak na zvedání mezd, reálně lidé i nadále chudli. Ve 4. čtvrtletí loňského roku kupříkladu sice vzrostla průměrná hrubá měsíční nominální mzda na přepočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství proti stejnému období předchozího roku o 6,3 %, reálně však klesla o 1,2 %.

V roce 2023 pak dosáhla průměrná mzda 43 341 Kč a v meziročním srovnání činil její přírůstek 3 024 Kč (7,5 %), spotřebitelské ceny se však za toto období zvýšily o 10,7 %, reálně se tak mzda snížila o 2,9 %. Podobně na tom byly i čisté peněžní příjmy českých domácností v roce 2022, které sice vzrostly meziročně o 7,7 %, reálně však poklesly o 6,5 %.

Zdaleka ne všichni ovšem na růstu cen trafil. Existují i odvětví, kde si prostřednictvím růstu cen řádně „namastili kapsu“. Kdo na inflaci nejvíce vydělával, zhodnotili poradce guvernéra České národní banky (ČNB) Tomáš Adam, člen bankovní rady ČNB Jan Procházka a poradce bankovní rady ČNB Jiří Schwarz ve své nedávné analýze, zkoumající „hamižflaci“ – tedy tezi, že významným zdrojem růstu cen byla snaha podniků o zvyšování zisku.

Fotogalerie: - Hladoví ministři

„Ve veřejném prostoru sice o tématu hamižflace probíhaly vášnivé debaty, jen zřídka ale byly předkládané názory založené na datech. Diskuse o ziscích firem tak postrádala pevný základ a často působila nejasně, občas měla dokonce nádech jakéhosi třídního boje. Situace se vykreslovala skoro jako konflikt mezi různými skupinami ve společnosti,“ poznamenávají ekonomové, avšak hned na to dodávají, že „tímto tvrzením se diskutující nevědomky trefili do černého“.

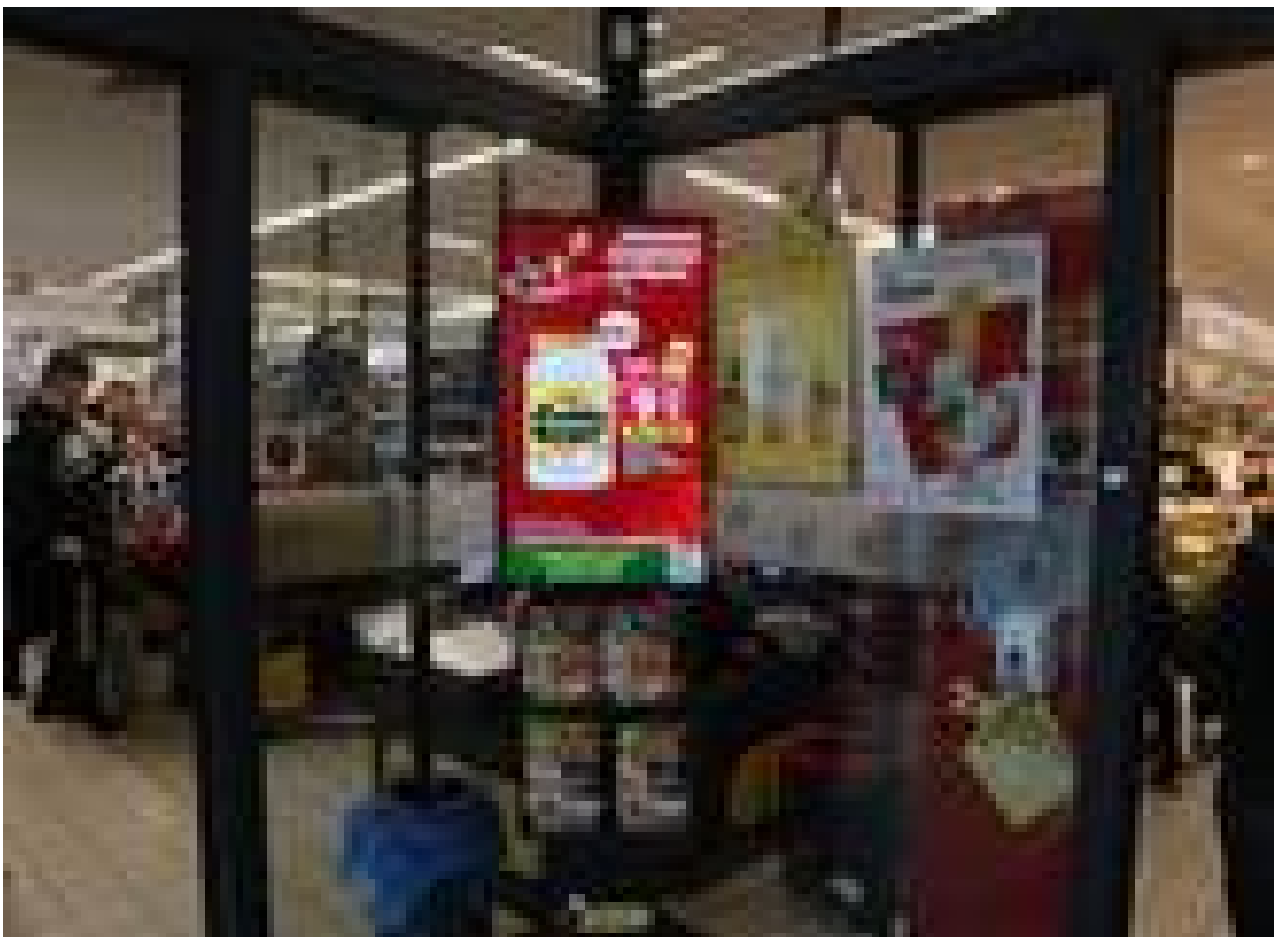
„Vítězství obchodníků nad zákazníkem by totiž skutečně zapadalo do obecnějšího pojetí inflace, kdy lze růst cen či mezd chápat jako důsledek konfliktu, který následuje po vnějším šoku. Tímto šokem může být třeba pandemie či válka,“ podotkli.

Při prozkoumání míry zisku od Českého statistického úřadu (ČSÚ) je patrné, že zdaleka ne všechny firmy z růstu cen těžily. Naopak. Při porovnání zisků z let 2020 až 2022 s rokem 2019 se ukázalo, že například zpracovatelský průmysl, který zaměstnává přes milion Čechů, v posledních letech naopak trpěl a naopak vykazuje oproti roku 2019 ztrátu až kolem 135 miliard korun.

Fotogalerie: - Zakupy w Polsce

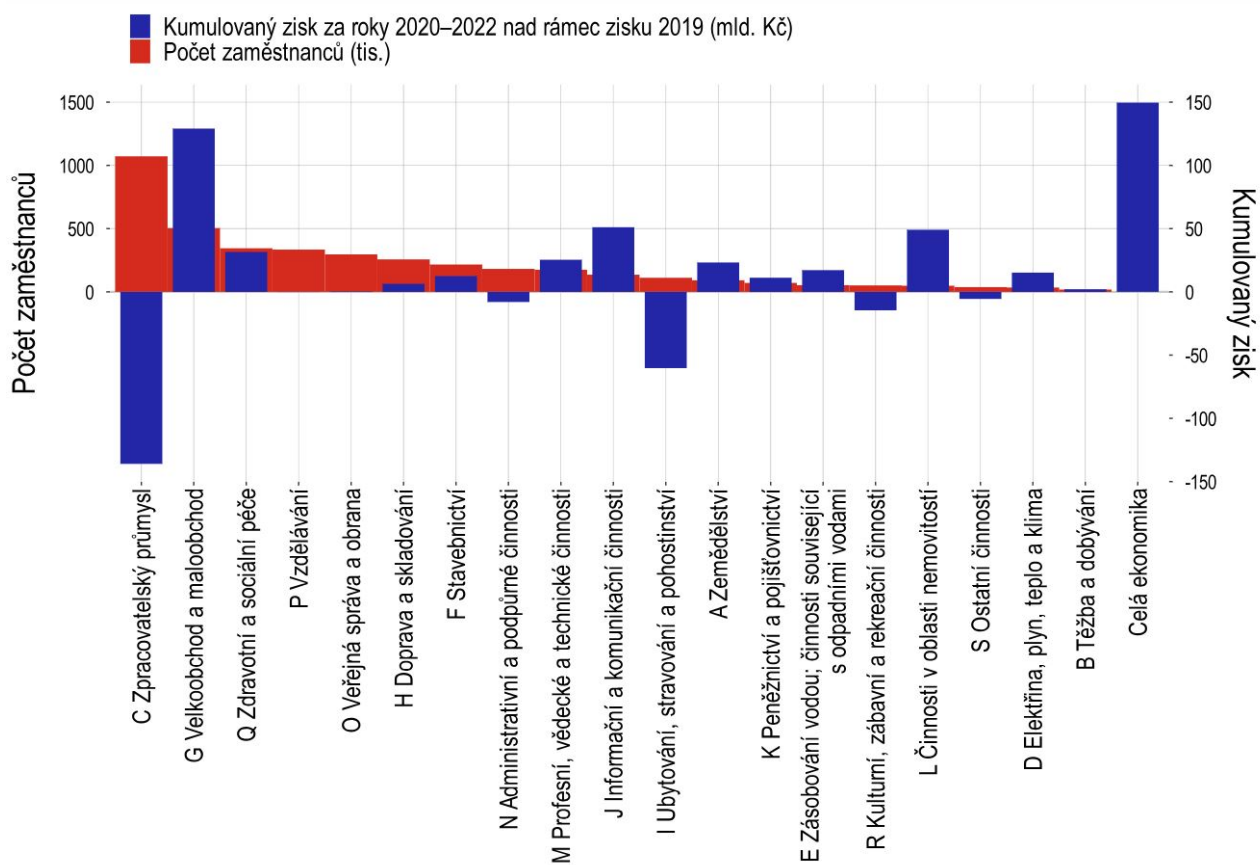

„Důvod je zřejmý: Ceny sice rostly, ale vše převážil drastický růst nákladů a pokles prodeje,“ komentovali ekonomové, proč mnohá odvětví v uplynulých letech strádala.

Při pohledu na statistiky se pak vysvětluje i samotný úvod tohoto článku – tedy otázka, proč růst mezd v Česku tolik zaostával za růstem cen. Onen zmiňovaný zpracovatelský průmysl, který zaměstnává až třetinu české pracovní síly, totiž většinou „neměl kde brát“.

Zatímco mnoho odvětví zisk z roku 2019 nedokázalo nijak výrazně přesáhnout, výjimkou byl velkoobchod a maloobchod, kde zisky firem úroveň roku 2019 výrazně přesáhly.

Zdroj: ČNB

Fotogalerie: - České a německé ceny potravin

Ekonomové poznamenávají, že zatímco v maloobchodě „v konfliktu rozpoutaném po sérii ekonomických šoků vítězili převážně obchodníci, čeští průmyslníci byli podle vývoje zisků spíše na straně poražených“.

Doplňují, že ani nelze zcela vztáhnout navyšování zisků během vysoké inflace na všechny obchodníky a poznačili, že se dá předpokládat, že k úspěšným budou spíše patřit větší firmy.

Kvůli tomu, že prudký růst cen brzy vyčerpá volné prostředky domácností a prodané množství začalo klesat, začaly rovněž mnoha odvětvím klesat tržby, avšak obchodníci měli mít navrch. „U potravin, které jsme všichni nakupovali i během covidu, takže nedošlo k odkládání spotřeby, začalo prodávané množství klesat hned v roce 2021. Nicméně schopnost obchodníků zvyšovat ceny až do konce loňského roku ukazuje, že v tomto sektoru měli v inflačním konfliktu v průměru navrch obchodníci,“ komentují Adam, Procházka a Schwarz.

Fotogalerie: - Ceny na česko-polských hranicích

Dodávají, že tento závěr docela určitě neplatí pro každou firmu. A pokud se podíváme na to, kdo měl v roce 2022 nejvyšší tržby, pak najdeme na předních příčkách zejména největší supermarkety. Kupříkladu na prvních 3 místech se v účetním roce končícím v únoru 2022 umístily Lidl, Kaufland a Albert. Lidl tehdy navýšil tržby o 3,2 miliardy na 76,4 miliardy, Kaufland o 1,7 miliardy na 64,7 miliardy a Albert o 2 miliardy na 61,4 miliardy korun.

Sýr z mlékárny za 101 Kč se v obchodě prodá za 189 Kč

Anketa

Zaslouží si zemědělec, který vysypal před Úřad vlády hnůj, trest?

Ano

3%

Ne

95%

Nevím / Je mi to jedno

2%

hlasovalo: **15200 lidí**

A jak se liší ceny v obchodech od těch produkčních? Některé rozdíly téměř vyrazí dech. Kilo kuřat, které producenti prodají za průměrných 57,25 Kč, zákazníci koupí za 65 korun bez desetihaléře a rozdíl kolem 3 korun panuje i u másla. Horší to je však například se sýrem eidam. Cena od producentů je téměř 101 korun, kdežto v obchodě stojí kilo eidamu průměrně skoro 189 Kč. Velký rozdíl je i mezi tím, co dostanou zemědělci a zaplatí zákazníci. Mléko, které zemědělci prodají za 10,90 Kč, jde do obchodů pasterované z mlékáren za 15,10 a v obchodech je nakonec za 21,45 Kč. Kilo brambor zemědělci prodají za 9,45 Kč, ale lidé v obchodech zaplatí 24,51 Kč. A u jablek si lidé připlatí v obchodech téměř dvojnásobek. Od zemědělců vyjde kilo jablek za 16,31 Kč, cenovky v obchodech však průměrně ukazovaly 32,58 Kč.

Psali jsme:

Lidl bez daně. Máslo, jogurty i maso. Češi asi vyrazí vykoupit Slovensko

Chcete koupit dálniční známku? Pozor, tady vás klidně ošidí. O 1400 Kč

Klaus: Barikády, revoluce, jiná cesta z Green Dealu není. A Zeman?

Hůř, než myslíte. Pokuty pro Penny Market mají drsné vyústění

Líbil se Vám tento článek?

Nezávislost naší redakce můžete podpořit peněžitým darem v jakékoliv výši bankovním převodem na účet:

131-981500247/0100

QR kód obsahuje údaje k platbě, výši částky si určete sami.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se [ZDE](#).

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se [ZDE](#).

Článek obsahuje štítky

[ceny](#) , [Češi](#) , [ČNB](#) , [ČSÚ](#) , [ekonomika](#) , [inflace](#) , [jídlo](#) , [mzdy](#) , [obchody](#) , [potraviný](#) , [průmysl](#) , [úspory](#) , [zdražování](#) , [nákupy](#) , [obchodníci](#) , [zaměstanci](#) , [růst cen](#) , [greedflation](#) , [hamižflace](#) , [zpracovatelský průmysl](#)

autor: **Radek Kotas**